

Bilaga till proposition nummer 5.

Generell skötselplan för VÖV:s Sjöar och vatten

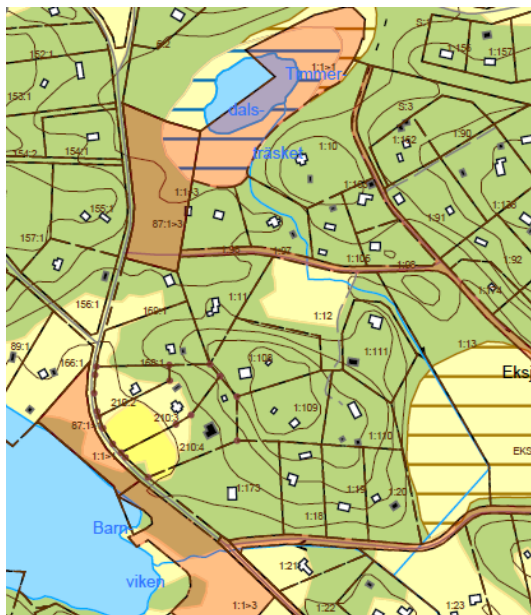
Innehåll

Sjöar och vatten	1
Våra sjöar	2
Vattenkvalité	3
Kontroller av vattenkvaliteten	4
Vattenfluktuationer och ett förändrat klimat.....	4
Växtlighet i våra träsk.....	4
Djurlivet.....	5
Bryggor	5
Vad ansvarar föreningen för.....	5
Vad ansvar du själv för	6
Enkla råd för våra vatten och sjöar:.....	6

Våra sjöar

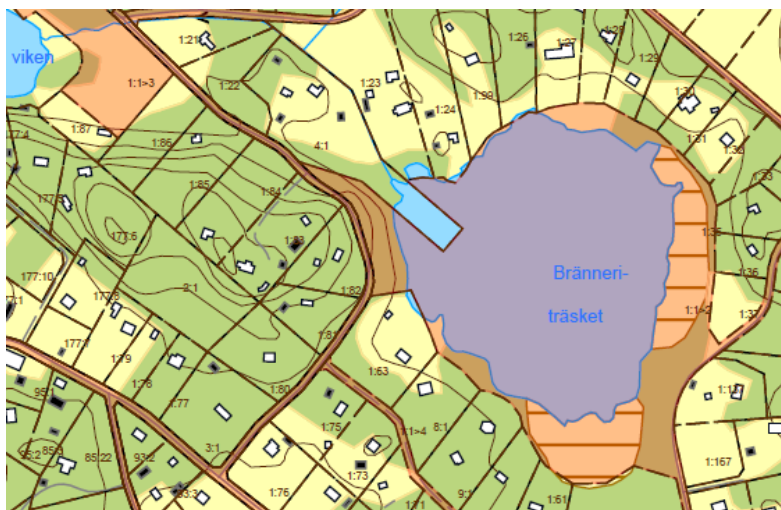
Precis som vi vårdar våra trädgårdar, klipper gräs, rensar sly och komposterar, så behöver våra vattendrag också vårdas. Men allt är en balans, djurliv, växtlighet, vattnets kvalité, till och från flöden och vårt nyttjande av våra sjöar. Vi vill ha ett rikt djurliv både ovan ytan som under, samtidigt vill vi behålla en vacker vattenspegel som är badbar och inte växer igen.

Villaägareförening, VöV, har 4 sjöar inom sitt område, Timmerdalsträsket, Bränneriträsket, Mellanträsket och Långträsket.

Timmerdalsträsket ägs till huvuddelen av föreningen, en mindre del ägs av en samfällighet. Timmerdalsträsket rinner ut via våtmarken vid Eksjövägen och sedan via utloppet längs Eksjövägen ut i Barnviken. (Brun markering är VÖV:s mark/vatten).

Bränneriträskets vatten och en markremsa runt sjön ägs av VöV, förutom en liten del vattenområde (blått). Bränneriträsket rinner ut i Barnviken via utloppet vid Eksjövägen. Detta dike ligger till stor del på VöV:s mark.

Långträsket ingår i ett vattensystem med Hummelmoraputten, **Mellanträsk** och Långsjöträsk. VÖV äger ca 50% av Långträsket en liten del ägs av Överbyåsens tomtägareförening resterande del ligger inom Tammstorps samfällighetsförening medan Mellanträskets vattenspegel ägs helt av VÖV. Mellanträsket rinner ut i Långträsket som i sin tur har sin avrinning via utloppet över Tammstorps samfällighetsförening/Lindqvist mark.

Utöver dessa finns även några våtmarker som också har betydelse för vårt områdes vatten.

Inom Vindö är färskvatten en bristvara. För hushållsanvändning har vi borrhade brunnar där vi hämtar upp grundvatten. I samband med längre perioder av torka och att fler människor vistas långa perioder i sina fritidshus och/eller bosätter sig permanent ökar belastningen på våra gemensamma grundvattenresurser. Var därför försiktiga med användningen av detta vatten. Det finns många tips på hur man kan vara försiktig, t ex snålspolande toaletter, snabbdusch, använd regnvatten till blommorna. Tänk på att vattnet till pooler måste beställas.

Eftersom VÖV äger vattnet i sjöarna är detta en gemensam tillgång som finns som en reserv för oss alla. Vid Brännerträsket äger VÖV vattnet och större delen av marken närmast sjön.

Vattenkvalité

All verksamhet inom ett sjösystems tillrinningsområde påverkar vattenkvalitén på än det ena eller det andra sättet. Inom våra sjöars tillrinningsområde har vi varken något storskaligt lantbruk eller några industrier, utan den enskilt största påverkanskällan för våra sjöar är vi själva. Kommunens inventering och tillsyn av enskilda avlopp i området är därav den i särklass viktigaste miljöåtgärden för våra sjöars fortsatta välbefinnande. Efter kommunens inventering ska alla anläggningar vara godkända vilket är positivt för våra vatten.

Varje enskild fastighetsägare kan minska sin påverkan på sjöarnas ekologiska och kemiska status genom att begränsa sitt användande av icke ekologiska gödsel och

bekämpningsmedel i trädgård. Tvgning i sjön med schampo och tvål sker fördelaktigt med miljömärkta produkter.

Kontroller av vattenkvaliteten

VÖV tar vattenprover vid våra badplatser vartannat år och resultaten, som redovisas på hemsidan, har hittills varit utan anmärkning.

I Långträsket tas prover på vattenkvaliteten för bad och livsmedelskonsumtion årligen genom Tammstorps samfällighetsförening. Provtagningen sker veckovis under sommarmånaderna och analysresultaten, som anslås på deras pumphus, visar på en god vattenkvalitet.

Vattenfluktuationer och ett förändrat klimat

I ett naturligt sjösystem fluktuerar vattenstånden efter årstid och nederbörd. Våtmarker och sjöar som svämmas över har en buffrande och vattenhållande förmåga vilket bidrar till både grundvattenbildning och att näringsämnen sedimenterar eller tas upp av växtligheten. I takt med att klimatet förändras med intensivare nederbörd och med längre perioder av torka är det därför viktigt att våra marker håller större mängder vatten i både tid och rum.

Våra marker och sjöar avvattnas idag främst via vägdiken, diken och mer eller mindre omgrävda utlopp. Vägdikena är viktiga för stabiliteten i våra vägar och vägföreningen uppmanar på sin hemsida varje fastighetsägare att medverka till att rensa diken längs sina gränser och att rensa vägtrummor under infartsvägarna. För mer information hänvisar vi till vägföreningens hemsida.

Diken regleras i lagstiftning och det är inte tillåtet att minska, bredda eller fördjupa dessa. Mer information finns på länsstyrelsens hemsida.

Växtlighet i våra träsk

Växtlighet och flikiga vassar är bra för djurlivet och sjöarna

Grundregeln är att all lös växtlighet ska tas upp ur sjön och komposteras eller transporteras till återvinningsstation. Borttag av för mycket växtlighet och upprörande av bottensediment kan vara dåligt för sjön då näringsämnen frigörs och plats för annan växtlighet skapas.

Redskap och båtar i sjöarna ska inte flyttas mellan sjöarna för att minska risk för spridning av smitta mellan sjöarna.

Åtgärder, som inte är av sparsam omfattning, som påverkar VÖV:s vattenområden ska anmälas skriftligen till föreningens styrelse, ca 3 månader innan åtgärden

planeras genomföras. Borttag av växtlighet kan dessutom kräva anmälan om vattenverksamhet till kommunen och strandsskyddsdispens.

Djurlivet

Vi har ett rikt djurliv i och kring våra sjöar. Vi har bland annat bäver, fåglar, fiskar, sötvattenmusslor och kräftor i flera av våra sjöar.

Flikiga vassar och vattenväxter är viktiga för den biologiska mångfalden. Dessa fungerar som yngel- och lekomyråden för fiskar och är även häckningsplats för fåglar. De utgör även livsmiljö för många vatteninsekter.

Det finns bävvar i alla sjöar på Värmdö och viss jakt sker. På Vindö har vi sett en ökning de senaste åren.

Enligt SLU bidrar bävern till biologisk mångfald. Den ger mer variation i florin kring våtmarksväxter och insekter. När bävern faller lövträd gynnas återväxt av sly som gynnar andra växtätande djur, fåglar söker sig dit eftersom våtmarken blir rik på insekter. På våren äter de färsk skott, på sommaren äter de näckrosor, örter i strandvegetationen, bark och blad från lövträd. På hösten avverkar de lövträd för vinterförråd.

För att skydda träd kan nät sättas runt stammarnas nedre del. För att skydda vattendrag kan gabionburar (stålburar) prövas efter samråd med VÖV. De skadar inte fisklivet men gör det svårt för bävern att bygga dämmen.

Bryggor

Anläggning av nya bryggor kräver bygglov och strandskyddsdispens, kontakta alltid styrelsen då vattnet är föreningens.

Äldre bryggor kan repareras och hållas i stånd men ska större åtgärder göras krävs bygglov.

Vad ansvarar föreningen för

Enligt stadgarna har VÖV till ändamål att främja medlemmarnas intressen genom att hålla föreningens badplatser och hamnvikar i gott skick, att sköta allmänningar (skog, sjö och äng), underhålla byggnader samt att i övrigt tillvarata medlemmarnas intressen och genomföra olika arrangemang för gemensam samvaro.

Skötsel av allmänningar sker i huvudsak på de två städdagar som föreningen arrangerar. Inför städdagarna tar styrelsen med fördel emot förslag på åtgärder som medlemmarna anser det finns behov av att åtgärda.

- Städning och sparsam rensning av vass sker vid behov vid VÖV:s badplatser/bryggor.
- Vass och växtlighet bedöms varje år inför städdagarna.
- Behov av rensning av diken längs Eksjövägen och vid utflödet från Långträsket sker inför VÖV:s städdagar i samförstånd med vägförening och berörda markägare.
- Nät sätts upp på träd som bedöms ska skyddas. Gabionburar kan testas.
- Dialog äger rum kontinuerligt med viltvårdare kring jakt inom vårt område.
- VÖV:s styrelse håller kontakt med grannföreningar kring mark och vattenfrågor

- Provtagning av vattenkvalité tas vid badplatserna vartannat år

Vad ansvar du själv för

- Du kan utföra lättare rensning runt din egen brygga. Undvik att klippa och rensa under fåglarnas häckningsperiod(maj-juni). Kommunen rekommenderar att klippa under vinterhalvåret 1 oktober-31 mars. Allt materialet ska tas ur sjön och komposteras en bit från stranden eller fraktas bort.
- Mer omfattande åtgärder än sparsam rensning av växtlighet i vattnet ska anmälas till VÖV i egenskap av vattenägare ca 3 månader innan åtgärd. För en större åtgärd kan anmälan om vattenverksamhet eller strandskyddsdispens behövas.
- Anläggning av ny brygga och större ombyggnad av befintlig brygga kräver bygglov och strandskyddsdispens, anmäl även till VÖV som är ägare av vattnet.

Enkla råd för våra vatten och sjöar:

- Sjöar och våtmarker är viktiga renare och samlar grundvatten och de fördröjer vatten så det stannar i stället för att rinna ut i havet
- Växter håller vatten och fångar koldioxid, ta inte ned för många träd
- Vass och växter är viktiga för mångfalden. Fisk leker i vassar, fåglar häckar i detsamma
- Sätt nät på träd som ska skyddas från bäverangrepp
- Rensa i mindre omfattning kan ske runt brygga och badplats vid tillåtna tider
- Borttag av vattenväxter kan göra mer skada än nytta och kan kräva strandskyddsdispens
- Förändring av diken kräver tillstånd (vattenverksamhet)
- Undvik konstgödsel och bekämpningsmedel i din trädgård
- Använd miljömärkta produkter om du tvättar dig i sjöarna
- Fiskeredskap, vassröjningsredskap ska inte flyttas mellan sjöarna

Lästips

- Bilaga Tyresörapporten:
- [documentHandler.ashx \(insynsverige.se\)](#) rekommenderad av Värmdö kommun

Vindö-Överby, 2022-06-28

Sjögruppen och Styrelsen
Vindö-Överby Villaägareförening